

22. gada-gahjums.

Kafsa ar pēfuhitichānu
par pašti:
par gadu 1 rub. 60 kap.
" puŋgadu 85 "

**Kafsa beġ pēfuhitichā-
nas Rihgā:**
par gadu 1 rub. — kap.
" puŋgadu 55 "
" 3 mehneŋchi 30 "

Mahj. w. teef iŋdohts feŋ-
beenahm no p. 10 ŋahloht.

Mahjas weefis.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpaŋŋneeks un apgahdatajs.

Mahjas weefis iŋnahŋt ween reiŋ pa nedeku.

Kafsa
par ŋludināŋchānu:
par weenas ŋleijas ŋmalķu
raŋŋu (Betis) rindu, jeb
to weetu, ŋo tahda rinba
ceenem, maŋfa 10 kap.

Medaŋŋija un elŋpediŋija
Rihgā,

Ernst Plates bilŋŋu- un
grahmatu- drulatawā pēe
Pēŋtera baŋniŋas.

N° 7.

Sestdeenā 12. Februari.

1877.

Rahditajs.

ŋaunatahs ŋinas. Telegrafa ŋinas.
ŋelŋŋŋemes ŋinas. No ŋ. draubŋes: mahnu ŋiziba. No ŋrimulbas:
pētōŋŋanahs-raŋŋis. No muŋŋu apgabala: tureenāŋ buŋŋchāna No ŋaun-
piŋs: pahr petroleumu. No Pēhriawas: ŋirgōŋchāna un ŋugōŋchāna. No Wi-
tebŋas: dŋihwata kuŋŋeŋchānāhs. No Pēŋterburgas: jauna nauda tahta, —
biŋbeles beedribas dahwana.
ŋhrŋemes ŋinas. No Wihnes: pēdaliŋchānāhs pēe iŋŋahdes. No ŋel-
giŋas: ultramontanu riŋloŋchānāhs. No ŋurziŋas pawalŋŋem: ŋurcu waras-
un breŋŋmu-darbi. No ŋonŋantinopoles: pahr ŋurziŋas kara-ŋpeŋŋu. No
ŋurziŋas: wiŋpahriga buŋŋchāna.
Weŋŋŋule, u. t. pr. ŋihŋi notitumi. ŋina pahr uŋŋautem. Derigs padohms.
Pēeliku mā. ŋihŋŋŋŋiŋis ar ŋawu ŋaiminu. Graudi un ŋeedi.

ŋaunatahs ŋinas.

No **Rihgās.** Widsemes landtagā tika uŋ baŋniŋas kollegi-
jas preekŋchā liŋŋchānu noŋpreekŋis, no amata atŋahjuŋcham,
ŋehlabā baŋniŋas biŋuŋcham wezalam mahŋitajam, Dr. Chr.
Aug. Berkholz, wiŋa ŋgai, uŋŋihtigai un uŋŋizigai ŋrahdaschā-
nai ŋawā amata par atŋihŋchānu, iŋ gadus iŋmahŋt penŋŋju
no 500 rubŋ., liŋdŋ nahwes ŋunda pēnahŋ. — Tad ari
landtagā, pafes departementes ŋuhŋito raŋŋu gubernatora kuŋ-
gam eewehrodams, iŋ noŋpreedis eetaiŋhi ŋchahdas taiŋnas
pafes ŋtanziŋu ŋaweenōŋchānas un prohti 1) dŋelŋzeta ŋtanziŋu
ŋuŋmanmuiŋŋu ar pafes ŋantohri ŋomeskalanā; 2) Rihgu
taiŋni ar ŋimbascheem par ŋengelhartā muiŋŋu un Widriŋŋu
un 3) Wilandi ar dŋelŋzeta ŋtanziŋu ŋaiŋholmu.

No **Wahzijas.** Wahzijas walŋŋis ŋapulze tika tai 10tā
Februari atŋlahta; bet wehl naw ŋinas atnahŋŋchāŋas pahr
trohna-runu, kahda ta biŋuŋe un ŋas to tureŋis, waj ŋeisars
pats, jeb Wiŋmarks ŋeisara weetā. Pahr tahm dāŋhadahm
partijahm, kahdas ŋtarp walŋŋisweetneekēm atrohnaŋs, jaw ŋa-
wā laiŋā ŋinojam. Kad pahr turpmakeem ŋapulzes ŋpreedu-
meem ŋiroŋim, tad ari wehl pahr tahm dāŋhadahm partijahm
kahdu wahrdu ŋaziŋim.

No **Wihnes** nahŋ ŋinas, ŋa nelaiŋā sultana ŋziza dehla pēe-
riteŋi jeb wiŋa partija raugohŋ tagadeja sultana ŋaŋŋimŋchā-
nu ŋew par labu iŋriŋloht. Nemeeriba wairoŋjahs. Sultana
ŋwainim brauzohŋ tika uŋ wiŋa rateem ŋchauts. ŋonŋantinopoles
praŋŋi landis weenu walŋŋis ehŋu nodedŋinajuŋŋhi. ŋdhems-Paŋŋas
atŋahŋŋchānāhs no amata uŋlaweta ŋaur sultana ŋaŋŋimŋchānu.

No **ŋranziŋas.** Tureenāŋ walŋŋis ŋapulze tika pahrpreekŋis
tas preekŋchilumis, waj ŋŋohlas mahŋiba buŋŋu tautai beŋ
mahŋas paŋneedsama. ŋranziŋa tagad ŋahŋ nemt leelalā ee-
wehroŋchānā ŋauschu ŋŋohlas; laiŋs ari preekŋŋ tam biŋa, jo
ŋranziŋas ŋemes laudis wehl maŋ ŋŋohlas mahŋibu baudiŋuŋŋhi.

No **Parihŋes.** Wiŋas tureenāŋ awiŋes raŋŋta, ŋa ŋranziŋa

neturoht nekahdu naidigu politiku uŋ Wahziju. ŋranziŋa gri-
bohŋt meeru, lai waretu pilniġi pēe ŋpehkeem nahŋt un ne doh-
mahŋt nedohmajohŋt uŋ karu. ŋranziŋa tamdeht ari nemeklejoht
ŋew nekahdus kara-beedrus un tā tad meers netiŋŋchohŋt trau-
zehts. Tā tad buhtu tahs bailes iŋŋleedetas, ŋa ŋtarp Wah-
ziju un ŋranziŋu karŋŋŋ zeltohs.

No **Spanijas.** Kā pa telegrafu ŋinas atnahŋŋchāŋas, tad
Barzelonas piŋŋehta iŋ atŋlahta ŋlepna ŋabeedriba, ŋas pret
Spanijas ŋehninu gribejuŋŋhi dumpi zelt. ŋlahtakas ŋinas
pahr ŋŋo ŋabeedribu wehl truŋŋŋŋ.

No **ŋonŋantinopoles,** tai 12tā Februari teef ŋinohŋs, ŋa
tur nemeeri uŋ piŋŋehtas celahm iŋŋehluŋŋeēs. — Pahr sultana
ŋaŋŋimŋchānu runajohŋt jaŋaka, ŋa wiŋa ŋlimiba gan war pa-
liŋt tohti wahriġa, bet wehl zeribas iŋ, ŋa ŋlimibu ŋpehŋchohŋt
iŋahŋŋeht.

No **ŋerbijas.** Pēhŋ beidsamahm awiŋŋu ŋinahm ŋpreekŋchohŋt
leekahŋs, ŋa ŋerbija ar ŋurziŋu meeru noŋŋehŋs. ŋerbija ari
neŋpehŋ weena pate pret ŋurziŋu atturetees, ja karŋŋ atkal
iŋzeltōhs.

Telegrafa ŋinas.

No **ŋerlines** tai 10 Februari. Walŋŋis ŋapulzi atŋlahjoht
Wahzijas ŋeisars ŋawā trohna runā ŋazija, ŋa leelwalŋŋis ŋa-
wā ŋtarpā weenojuŋŋchāŋs pahr tahm apgalwoŋchānāhm, ŋas
wiŋahm no ŋurziŋas waldbibas praŋamas, tapehŋ leelwalŋŋim
ta zeriba uŋ meeru palekoht, kad ari ŋurziŋas waldbiba pate
ar labu prahtu tohs pahrgrohŋŋimūŋs (reformas) ne-eewestu
un ar ŋerbiju un Montenegro meeru nenoflehtu. Wahzija
ŋawu eeŋpehŋu, kad ŋurziŋas waldbiba ŋawis apŋohliŋimūŋs
ne-iŋŋilditu, iŋleetaŋchohŋt kriŋŋigeem ŋurziŋā par apŋarŋaŋchānu
un par ŋiropas meera uŋtureŋchānu. Trohna runa tika ar
leelu labpatiŋŋchānu-uŋneenta.

No **Wihnes** tai 10 Februari. Starp ŋustriju un ŋnga-
riju eŋohŋ iŋliġŋchāna panahŋta banka leetā, ŋaur ŋo liŋdŋ
ŋchim ŋtarp abahm miniŋterijahm biŋa raduŋŋehs dohmū ŋtarpiba.

No **ŋondones** tai 12tā Februari. Parlamentes ŋehdeŋchānā
mineiā deenā lords Argill aiŋŋehra ŋngliŋas ŋchānbigo politi-
ku ŋurziŋas leetā. Lords Derbi (no waldbibas puŋes) uŋ
tam atbildeja, ŋa ŋngliŋas waldbiba gan eŋohŋ ŋawu politiku
grohŋŋuŋe ar to wehleŋchānu, lai draudoŋchāis karŋŋ tiklu
aistawehts. Uŋ nahlamibu ŋihmejotees ŋngliŋas waldbiba
par tam gahdaschohŋt, lai ŋurziŋa ar ŋerbiju meeru noŋŋehgtu.

Gefchsemes sinas.

No 5. draudses Widsemé. Wihito „Mahjas weefi,” tu jaw wairak gadus pa muhsu mihtas tehwijas eelejahm un palal-neem lahpele, pat tumfcha buhdina labpraht eestaiga, daschu tumfchu tehwijas behnu gribedams pee gaismas peewest, taphez tew ari no fawas draudses lo pastahstifchu par mahnutizibu, kas wehl atlikufchis un lo tew wajadsetu raudsibt is-nihzinaht. Nu tad pallaufees. E. mahjas preefch seemas-fwehtkeem nomira paweza feewina, kuras behru deena bija nolikta pehz fwehtkeem. Ra katra mahjas, ta ari E. mahjas wisi mahjas laudis fataistjahs us fwehtkeem ka ari us minetahm behrehm. Dimi feewinas eemehrz sawalkatas drehbes uhdeni un fataifahs, ka rihata agri pee masgafchanas tiktu. Ra dohmajufchas, ta ari darija: bet til lihds ka E. mahjas tehws jeb gruntineeks scho trohlfni isfudejis, ahra no gultas un lehki eefcha, usfauz feewinahm ar bahrgeem wahdeem: „Tad nu juhs gribat manu mahjasfwehtibu isphofstih, mironis mahjas un juhs drehbes masgajat! Waj nesinat, ka tad lini teel ar ruhsu apmesti; tuhliit gahschat drehbes fehtmalä!“ Wahr schahdu mirona atreebchanohs un spehku muhsu feewinas wehl uemas nebija dsirdejufchas, tadeht ari papreefchu breesmigi fatruhlahs; bet weena apdohmajufchis atbilbeja: „Saimneel, juhfu dehs ir ffohlmeistars un juhs fawus behrus ffohla fuhtat un paschi efat basnijas pehrminderis un faefchanas lambaros (pee hernbuteefcheem) par preefchgahjeju, tadeht gan jums, fainneeks, ka Deewa wahru fapratigam wihram newajadsetu pee tahdeem mahneem turetees.“

No Krimuldas. Bret lo sinojumu no Gikascheem (flatees Mahj. w. 51. numura 1876. gada) atrohdam „Latw. taut. Beedra“ 6ta numura schahdu rakstu, lo faweem lastajeem pafneegt par derigu eeraugam. Raksts fan ta: „Kad lihds schim gan gaidoh, tomehr ne-efam fagaidijufchi, ka zits scho leetu pehz pateefibas buhtu isflaidrojis, tad mums, jebchu negribot us to ja-atbild pirmo un, ka zeram un wehlamees, pehdigo reisi ta: Kas manu mai si ehd, kas man ar kahjahm min. Kamehr mani paschu ween aistila, tad es awises neweenu wahru ne-efmu atbildejis, bet wifu pahr galwu metis; bet ja lahds scha gada eenahzeis eedrohschinajahs, manus mihtus ffohlotajus likt nowaheta un manu mihtu draudsi pelt, kas jaw daschu wehtru isjeetufi, tomehr zaur Deewa schelastibu wifzaur wefela palikufi, kamehr schi wehtra daschai zitai draudsei farus un krohni nolausa, tad newaru leegtees, to nabagu rakstitaju noscheloht, kam teatra un konzertes fpihdums ta prahtu apstulbojis, ka us scheem labatus gaismas rahditajus nepasihfi un tad schihs leetas pee mums ne-atrohn, tad pehz eerasteem gatas pohdeem ilgojahs. Bet kas tad winu luhdsis, fawu gaismas widu ar muhsu tumfibu pahrmih? Sinams, ka ne-atradihis neweenu draudsi bes faweem traipekteem un neweenu zilwetu, kam jawä lahrtä un darbä newaretu labaki isweiltees, — ari laikam gan „neisnemohst zeenigo seminarijas kandidatu Waldusa kungu.“ Waj schis „zeenigs kandidats“ pats newehletu, fawu „labu“ leezibu, lo no pagasta ffohlotaju seminarijas dabujis, lahda awise eelikt, laut ari tahda, kas labpraht mellu par baltu teiz, lai atkal turpreti dabu jo drohschaki baltu par mellu nolikt? Tad laikam „Wezs labi lez,“ kad palihgs: „Sauns, kam naw kauns;“ bet es ar neweenu ne-efchu lehtees, jo negribu neweenu „wineht.“ Lai lez tee, kas ta ka ta jaw pufkohla lehzeji un ar faweem ne-

teem lai mani laisch pilna meerä; lai til manus wahedus nepahrgrohsa un manä wahrdä lai neruna melus. Breezafchohs par katra, kas ar mani weenä zekä staigahs, bet behdamees (behdadamees?) nebehdashu ari par teem, kam zits zefsch labaki patihf. Tomehr: „Anzihf, kur stabulihf?“ Kurfch rahditajs labaki draudses gaismu rahda: waj deenä pilns deewanams, waj nakti pilns teaters? waj deenä pilna bihbeles-un mifiones apfohpfchana un pilnas ffohlas, waj nakti pilnas konzertes. Meks gan ari teatrus un konzertes nebuhf negribam leegt, ja us tahdahm leetahm walas un padohms atleelahs; bet kas schihs leetas par ihstinas gaismas mehreem tur, tam jaw wezais Galantes karawirfneeks Wellington atbilbejis: „tahda gaisma, ja paleel bes deewabihjafchanas, dsendina wellus jeb swehrus.“ Ar teatreem un konzertehm gan mas dabu pietkas mahjas aismalfahf un patureht, nei pat lahrtchu parahdus allihdsinaht. Krohgabrahlm gan laikam wehl wairak bairifcha pluhfu, kad to „muza“ dabutu appahst; bet Krimulda „prahta gaischiba augtu,“ ja tahdi „jo apgaismoti“ eenahzeji pee mums maifes nemekletu un, kad dabujufchi pee mums pa-ehst, tad labak ta pateiktohs, ka fawu gaismu atstahdami pee muhsu wezas gaismas greefstohs, kas dsihwojohf un mirstohf paleel ari pret wifseem nekaunigeem saimotajeem schi: „Turi, kas tew ir, ka neweens tawu krohni ne-atnem.“ Kamehr schis krohnis Krimuldas draudsei nefawihthihs, lo neweens pulgotajs winai newar atnem, tad winas gaisma ne-issudihis basniza un ffohlas, draudsi un mahjas, bet winas gohds fpihdehs wehl pahr draudses rohbeschahm pahri — ari bes teatreem un konzertehm. — Deews lai pafarga draudsi schehligi no tahdas „gaischibas,“ kas jaunekkeem prahtu maldina, til lo fawu knahbi no tshamalahn isbahufchi, draudsi pelt un winas ffohlotajus likt nowaheta, kamehr pascheem aif aufim flapjums wehl naw noschuis. To no firds wehlahs

Krimuldas mahzitajs W. Walter.

No muhsu apgabala. Zeen „M. w.“ lastajeem warom deesgan laba us jaunu gadu pastahstihf. Weza gada eeradsetas leetas isruhgujufchas un palikufchas par labahm. Pehr kona rihbeeni ar wezo gadu beigufchi dimdeht un gaisf isfihrijees Draugi atkal palikufchi draugi. — Daschs jauns sinotajs peeradees, kas raksta par „Lupineem“ — „Kareem“ — un „falumeem.“ — Weza gada stingrais aukstums dascheem labdus lohjeklus apflahdejis, weenam scha, ohtram ta; dascham ar gan tas notizis mallas truhkuma deht. — Seemas zefsch deht mas fneega pee mums ir flikts, ta ka ar kamanahm jeb ragawahm us tahlaka zela newar dohtees; turpreti arroteem speramees tahlakos zefos; jo zefsch ir lihdsens nobraht lahts un tadeht eet gluschi labi. — Butmineem pee tahdas plikas semes pahrtika tahku naw jamele, tilai lahds wehl melns melderu gailis no fweeschureenes pahr rohbeschu pahrschmauz muhsureene, un graudinu nolnahbees un dsesmu newdsedajis atkal aismauz falihjis prohm. Par teem graudineem nu gan nelas nebuhtu, jo muhsu apgabala deesgan winu ir, ka wehl ir ar peeteeziba preefch muhsu paschu galifcheem; tilai janoschelo, ka ta dsesma, zaur wina wezajim isfseedatahm kruhtim nahldama — it fewifchki deenas laik — nelahdi nesfan. — Gailiti, kad tu ohtru reisi nah, tahdsedi labaki, zitadi tewim wairs graudinfch ne-atlehts! —

Graudinu bahrsitajs.

No Tšampis. Waj petroleums pateesi ir ņah-
digs? Juhā, zern. lastajā, ņohs wahrūis islasijusi, war-
buht ņazisēet, kas tur ko jautāht! Ka petroleums no jehluma
lohti jafargo, to jaw isgahjusiā g. „M. w.“ ir ņinojis
un zeefņi peefohdinajis fargatees. Ir gan Jums, mihti la-
sitaji, taisniba, laikralsis, ar peerahdijumeem ir peerahdiis,
zil lohti petroleums no jehlas meesas ir fargojams un
tapat no eegresuma pirstā, kā ari no uguns. Par
pehdejo newaru zitu teikt, ka to paschu, ka petroleums
no uguns ir fargojams; bet pirmeem peerahdijumeem, deht
pascha peedņihwojumeem newaru tizeht, kā petroleums til bai-
liga leeta preeksch pusņainas meesas. Gsmu pats peedņih-
wojis, ka petroleums, kad tas jehlai meesai ir ņahst tizis,
naw nekahdu wainu darjis, bet to wehl ir labojis, tas ir:
winsch to wainu ir sadseedejis. Man pascham tas bij pee
kahda sehnā jabrukhe, kā ņahles. Tas notika tā: Kahds puika
bij kritis uņ ledus, un krisdams apaksch ņohodu bij leelu zau-
rumu isfittis. Aņinis ņrehja ka neka neņaprata walbist, ari
daktera palihdsibu til driht newareja dabuht; bij jarauga pa-
scham palihdsitees. Bet kā, un ar ko? — Wisā mahjā ne-
bij nekahdas ņahles, til weenigi petroleums. Biju no dau-
dseem dsirdejis, ka petroleums tahdai wainai efoht leela ņahle,
winsch apturoht aņinis, atnehoht ņahpi un tuhht nelaischoht.
Kad nu nebiju dsirdejis, ka winsch jehlai meesai til ņahdigs,
tad grabedams isprohwēht, waj pateesi petroleums speh jaha-
das leetas darisht, nehmu drohņi un bes bailehm petroleumu
un ņamasgaju it kreetni sehnā ewainoto weetu. Un ko doh-
majeet — netil ween aņinis aptureja, bet rihā sehnā ņaka:
ka nemaņ wairs neņahpoht. Par nedelu wehlal bij sehnā
ņohods gluschi wefels, isfisto weetu nebuht wairs newareja
pasiht. Wehl ņohodeen sehnā ir pee dsihwibas un kreetnas
wefelibas, laut gan jaungads ir pagahjis. Wehl ohtru re-
dseju, kas pirstā it dsiti bij eegresis; ņahis ari ar petrole-
umu ņamasgaja un tā driht ņawu pirstu isdseedeja. Gsmu
ar' dsirdejis, ka zits efoht eefņhā dsehris un tomehr dsihws.
Nu redseet, zeen. lastajā! ņhe peedņihwojumi leel man aug-
ņhā mineto jautaschānā jautāht, kā ari brihnitees par to ga-
dijumu Wahjsemē, pahre kuru M. w. bij rakņitās. Nesinu waj
Wahjsemē petroleums buhs stingraks, nēka pee mums, jeb waj
gais waj zita kahda leeta tur wainiga; bet ko es nesinu, to
tal zits ņahs jeb peerahdihs, kā tas noteef. Lohdsu zeeni-
gohs lastajus, ja kahds waretu par ņeho leetu ņaidraku ņau
doh, to labpraht zaur laika-rakņteem pasinoh. Atawinsch.

No Pehrnawas. Pahre Pehrnawas tirgoņhanu un lugo-
ņhanu runajohť jafaka, ka 1876tais gads tirdsneezibas buh-
ņhanā naw paljis 1875tam gadam pakal, lai gan zaur
gaidameem kareem wispahri tirgoņhana un lugoņhana pehrnā
gadā tika apņeestas. Pawisam is Pehrnawas ohsta ir pehrnā
gadā iswestas us ahrsemehm prezes par 7,241,480 rubl. un
no ahrsemehm prezes ewestas par 354,176 rubl., tā ka wifa
preņschu andele ņneedsahs libhs 7½ milioneem rublu. Wisu
wairak is Pehrnawas ohsta tika iswesti imi, prohť 879,715 pudu,
tad meefņi, prohť 139,500 ischetwertu.

No Witebņkas mums ņahods rakņis peenahjis: „Witebņkas
pilsņhtas Luterā draudse ir pehdigā laikā dsihwala kufescha-
nāhs zehluņehs preeksch daschadahm draudses lohpschānas
prafņschānahm. Weens ņahs kufeschānahs auglis ir tas,
ka palihgu mahjitajs W. Peitans no wezala mahjitaja tika
atlaisis un jaw ari ir no ņhejeenes isgahjis. — Rakņitajs

zere, pahre ņahs draudses zenteeneem, ņeho zenteenu tagadeju
ņahwolli un nahkoschahm zeribahm plaschākas ņinas doht.“
— i — i.

No Pehterburgas. Kā tureenas awises („Pet. Ztg.“) ņi-
no, tad isgahjusiā 1876. gadā waldbiba likufe ņahdas ņel-
tan ņudraba naudas kalt un prohť: ņelta pusimperialus par-
30,000,020 rubl., ņelta nauđu, (kates gabals 3 rubli wehr-
tibā) par 189,000 rubl., ņudraba nauđu (83⅓ ņudraba
prohwe) par 800,007 rubl. un ņudraba ņihlas naudas (48ta
ņudraka prohwe) par 5,217,002 rubl., beidsiht wara-jeb
ņapara-nauđu par 478,600 rubl.

— Kreewu „Pehterburgas awise“ isdsirduse, ka Anglu
bihbeles beedriba nodohmajuse 20,000 jaunas testamētes
(masahs bihbeles) Kreewu walodā un lohti ņmufōs wahkōs
feetas nofuhtihť us Riņchenewu preeksch deenwidus armijas
ņaldateem. No mineteem 20,000 eksemplareem jaw 4000
efoht aissuhtiti.

☞ Ahrsemes ņinas.

No Wihnes. Pehz beidsamahm awischu ņinahm ņpreekschoht
rahdahs, ka Austrija pee Parihses istahdes nemō dalibu. Kā
dsird, tad waldbiba no ņawas pufes dohschoht 600,000 gul-
schu preeksch istahdes isdohņschānahm.

No Belgijas. Ultramontani Belgijā ņipri ween rihlojahs,
lai waretu walņis ņapulze dabuht par brihwprahtigeem wirs-
rohku. Preeksch ņchi mehrka ņajneegņschānas wini bija eefnee-
guschi preekschlikumu par walņis weetneeku zehņchanu. Ja
nu ņahis preekschlikums buhtu peenemō, tad daschu brihw-
prahtigo weetneeku eezehņchāna nebuhtu wairs deriga un tā
tad wineem ņapulze buhtu bijis balsu wairums. Tagad at-
nahlufschas ņinas, ka ultramontānu preekschlikums gandriht
wijās pretigās punktes tizis atraidihť.

No Turzijas pawalņtehm. Jaw isgahjusiā numurā pa-
ņneedsam daschadas ņinas pahre Turku breeņmas- un waras
darbeem, ko wini pee kristigeem nodarijuschi; ari ņhini mu-
murā deemschehl mums atkal pahre tahdeem notikumeem jasno.
Labakas ņinas ari drihsunā no Turzijas neņagaidisim, jo ne-
kahrtibas un jufņchānas tur tā ir wirsrohku dabujuschas, ka
ņchim brihscham naw paredsams, kad kahrtiba un taisniba
Turzijā rafees. Kas tagad ir Turzijā pastahwigs un drohschō?
Nēkas! Bat tee augstakee walņis amata wirri teel atzelli
un kapehž? tilai kahdu neeka walodu deht, ko sultanam ņa-
melojuschi. To redseja pee Midhata-Paschās atzehņchānas,
kas nekahdu likumu nebija pahrlahpis, nēds ari kahdas ņau-
nas rihloņchānas pret sultanu zehlis, un tatschu winsch tika
no ņawa amata nozeltis un padņihts, tapehž ka wina preti-
neeki un naidneeki winu pee sultana bija apmelojuschi un
sultans bes kahdas tahlas ismelleņchānas us pehdahm ņawu
augstako un turklaht ņiprako un gudrako walņis-deenestneeku
padņen. Kad sultans pats ņawu leelwefiru, melu walodahm
tizedams, bes kahdas taisnas peerahdiņchānas, til driht padņen,
kad sultans to dara, tad gan war jautāht, kufsch Turzijas
walņis deenestneeks newar til padņihts, ja winsch ari buhtu
deefin zil newainigs, jo kur apmeloņschānai tiz bes peerahdi-
ņchānas, tur wainas newajaga, tas katram prohťams. Bet
neba tilai ministeru ņahwolliis ir Turzijā nedrohsch, ari pats
sultans neņahw us drohschahm kahjahm. Kā Turzijā sultani
teel nonahweti un nozelti, to mehs jaw pehrnā gadā peedņih-
wojam un kā rahdahs, tad ari tagadeis sultans nebuhs wairs

ilgi Turzijas waldbneeks, jo kurnefhana pret waldbu stary Turkeem jo deenas jo wairaf wairojahs, ihpafchi stary Jaun-Turkeem, no kureem jaw daudfi tikufchi no waldbibas fanemti zeeti. Bes tam wehl nupat atnaktufe siira, ka sultanam fmadfenu flimiba peemetufees. Schahda flimiba, ja wina neteel ifahrfieta, beidsahs ar to, ka flimneels sawu prahtu pafaude, ka wiasch paleef ahrprahstigs jeb apdulft. Ja nu sultans paleef wahjprahstigs, tad wiasch, ka jaw faprohtams, buhs no trohna nozelams un zits wina weeta ezejams, zaur ko atkal jaunaf julfchanas jelfees. Zhfi faloht, kahrtiga buhfhana naw preefch Turzijas fagaidama, ja Ciropas leelwalftis nenahl ar faweem fpehteem palihga, lai kahrtiba un drohfhiba tiftu nogruntetas. Us wiasch fchihm julfchanahm un nekahrtibahm wehl zil neto waretu ar meerigu prahtu noflakitees, us behdigu galu gaidoht, ja zaur tam noscheshlojamem kriftigeem Turzijas pawalstneekem nebuhtu tahdas pahrestibas un warmahzibas jajeech, kas, ka ja wminejam, deenu no deenas wairojahs. Ta par peemehru no Smirnas pilssehtas teel sinohts, ka tur wifa drohfhiba judufe. Katru deenu dsird, ka mahjas teel uslaufstas un neweena deena nepa-ect, kur diwi jeb trihs zilweki nebuhtu nokauti tikufchi. Pilssehtas eedfchwotaji pahmet polizejai, ka wina ar laupitajem un fleplaweem efohht us weenu rohlu. Pilssehtas aplahrtne un tureenaf pawalstne wehl leelaki breefmas darbi noteel. Turku un kriftigo zeemi teel iflaupti no laupitaju pulkeem, kas tur aplahrt blankstahs. Teefas waj nu nespehj jeb negrib neto dariht preefch zeemu laufchu apfargafchanas pret laupitaju usbruufchanahm. Smirnas Greeku kriftigo wirsbiflaks un diwi ziti augstalas kahrtas garidsneeki aifzetojufchi us Moskoniifju, kur Greeku biflaks tizis nonahwehts, lai waretu ar tureenaf teefu palihdseshchanu fleplaweem pehdas peedfiht. Nelaimigais biflaks tika nakts laika no kahda laupitaju pulka aplaupihts un beidsohht nokauts. Naudas suma, ko laupitaji no nokauta biflaka dabujufchi, fneedsotees lihds 200,000 rublu pehz muhfju naudaf rehknajohht. — Pahz ziteem waras darbeem, kas Turzijas pawalstnes Ciropa notee- fahs, teel kahda ahrfemes awifei („N. A. Ztg.“) ta sinohts. Gelfch Tefalonitas tureenaf kriftigees semes laudis nahf hareem pee konfuteem un gubernatora luhgdamees, lai wianu dsihwibu, gohdu un mantu pafargajohht no Turkeem, kas tur aplahrt ftraigajohht, ar kara-erohtfcheem apbrunojufchees, un breefmu darbus paftrahdajohht, bes ka wina tiftu pee atbildefchanas faufki. Wifa scheshlofchanahs un gaufhana efohht weltas. Tureenaf teefas us tam ne flaufiht nepallaufotees, jo winaf aiffthaw tohs Turkus, kas kriftigohs aplaupidami un nokaudami taffchu ftrahdajohht fawa praweescha Muhameda gara. Ja nu kahdu leelu nofeedsneeku usrahdoht, ih- pafchi kad tas kahdu fweefhneeku aiflahrif, tad to gan fanemoht zeeti, bet driht atkal palafschohht wafam bes ka tas buhtu kahdu fohdu dabujis. — Gelfch Zpekas Turki usbruka kriftigeem, kad tee us sawu ahrpuuf pilssehtas buhdamo bafnizu gahja, lai seemas fwehtlu luhfhchanu waretu notureht, un pee fchifs usbruufchanaf Turki aplahwa fchetrus garidsneekus, trihs jeewas un fchetrus behrnus, 3 lihds 4 gadus wezus. — Kas kriftigo laufchu breefmas un behdas wehl pawairo, ir ta buhfhana, ka Turzijas waldbiba wineem (prohti teem kriftigeem) wifus erohtfchus atnem ar tahdu iffajijumu, lai wina newaretu us dumpi pret waldbu fazeltees, un ka wina (prohti waldbiba) tukfutizigeem jeb Turkeem dohd kara-eroht-

fchus, tafehz ka fchee peederohht pee ta nofaufkteem tautas- gwardaem. Uri zaur zaurim dsird scheshlojamees, ja karfch ijzeltohs, tad Turki daudfi weetas kriftigohs apfantu. Tureenaf Turki ari neslehpj, ka wina Bulgarus buhtu aplahwufchi, jo konferenze buhtu Bulgareem patwaldibu nospreedufe.

— Sche klahht ari peeklfim kahdu finu no Odefas, kas fihmejahs us kriftigo laufchu wajafchanu zaur Turkeem. Daudfi familijas no Aretas falas atbehgufchaf us Odefu, tafehz ka us minetas falas leela nemeeriba radufehs. Turku breefmu darbi ne-efohht wairaf pajeechami. Dumpis pret waldbu (Turzija warohht katru azumiekl ijkelttees. Ji Achalafkafas (Tiflifas gubernija) teel sinohts pahz Turku breefmu darbeem Armenija. Gelfch Karfas, Erferumas un Ardaganas ik deenas atnahf jawi kara-pulki, tai wezumaf no 16 lihds 70 gadeem. No fcheem nu leela data, ar kara amatu ne-apradufchi, isbehg no faweem pulkeem un fapulzejahs meshos un grawas, laupitaju pulkus fashahdidami. Gelfch Karfas un Erferumas pilssehtahm tika Armeneefchu kuptfchi peefpeesti, flikto papihra nauduf, kurai ne puuf wehrtibas, peenemt par pilnu un par to ismahfajt selta nauduf, jaw diwi nedelas tur wifas bohdes stahw aifflehgtas. Mineto pilssehtu eedfchwotaji behg us Achalafkafu, Alekfandropoli un Achalichu (Kree- wijas pilssehtas), tur patwehrumu melledami.

No Konftantinopeles. Vihds fchim Turku awifes nefaiaja deefta zil labas firaf pahz Turzijas kara-pulkeem pafneegt, muhamedanem eeteikdamas, ka Turzija tahds kara-fpehls, ka wiasch drohfhchi warohht karu usfahkt. Bija schahda usflawefchana jaw nepateefa un pahleeka, tad tomehr ar to wehl nepeetika, jo par Turzijas kara-fpehla leelumu un ftiprumu Turku awifes nekafunefahs melus stary faweem lafitajem if- paust. Bet tagad fahf pafcheem Turkeem azis atdaritees, ka wina kara-pulki neras naw tahdi teizami un tur-klahht wehl atrohnahs leela nekahrtiba un dafchabi truhkumi manami. Turku awifes fahf kara ministerijai un armijas preefchneeziba pahmet, ka tahs zaur sawu neweellu un nefaaprahstigu pahrwaldifchanu kara-pulkus padarijufchaf nespehzigus. Ja armija paleef fawa lihdsfhiniga buhfhana, tad wina nespehtu walfti aiffthaweht, ja kara-laika Kreewija Turzija ne-ufbruuf- fchoht, tad tomehr armija wajagoht labaka buhfhana eegroh- fihht un wina gudrakus un weillakus pahrwalditajus un wadonus peefchirt. Rai til pafkatotees Serbu-Turku karu pehrna gada un kairs pahreezinafchotees, kahdi flikti wadoni Turku pulkeem bijufchi. Kahdi 60,000 lihds 70,000 Serbu militfchi fpehjufchi fchetrus mehnefchus atturetees pret kahrtigu kara-fpehtu ar 250,000 faldateem. Schee flaitli flai- dri peerahda, zil nespehzigu Turku kara pulki zaur sawu wadonu neweellibu bijufchi, jo Turkeem bija fchetreis til leels kara fpehls ka Serbeem un Serbeem turklahht tilaf bija mi- litfchi, ne wis kahrtiga deenaf af mahziti faldati. Ko nu Tur- zija warohht zereht ar schahdu armija ifdaricht pret kahrtigi mahziteem un kreetni waditeem kara-pulkeem? Efohht laika, ka Turzijas waldbiba ar jo leelaku eevehrofhchanu fahltu gah- dahht par sawu armija, kas efohht Turzijas tautas weeniga jeriba, ja karfch jeltohs. Tas, ihfumaf fanemts, buhtu Turku awifchu fpreedums par sawu armija. Kad nu Turku awifes pafchaf ta fpreefch, tad gan waram nolemt, kahda buhfhana Turzijas kara-pulki atrohnahs.

No Turzijas. Wifpahrigi pahz Turzijas buhfhanu runa- johht jafaka, ka ta deenu no deenas paleef raibala un tam-

Sihkstilis ar sawu fainimu.

I.

„Labi miri“ ir geusti mahžitees,
Labi tam, kas to mahžitees.

Maso istabianu lampa puslihdš apgaišmoja; seenas bija bruhnas un tumšas un tad tahs bija tahdas, tad to newartēja teem pahrmest, kas tur eefšā dšihwoja, jo zitadi istabianā wifs bija glihts un pehz kahrtas. Nabadsiba bija weenigi ta wainiga. Gedšihwneeze nespehja faguht, ko witetajs par feenu nowitešhanu buhtu prasjisi. Veela weza krahnš dewa mehrenu siltumu. Lampas preefšā stahweja weza uhdens-kruhša, lai lampas gaischums laktā ne-eespshdetu, kur flimneeze us miršhanu gultā guleja. Sakritis gihmiš, wahjas azis, ihša, gruhta dwaščas wilkšhana un nahwes weids us waiga, deesgan flaidri rahdija, ka brihdis tuwu peenahzis, kur wahrgule buhs pahrzee-tuse un meerigu dufu panahkufe. Slimneeze fawas rohkas bija falikufe, it tā us Deewa luhgšhanu. Gultas preefšā, kuras galwgali stahweja mas egles kohla galdišč, sehdeja stalta, smuka feewa, jaw kahdus tšhetridešmit gadus weza. Wina bija noskumufe, behdas, jahpes un tahs afaras, kas lehni pahr winas waigeem noriteja, deesgan leezinaja, zil tuwā fakarā wina ar flimneezi un zil gaušchi winas firds bija no mihlestibas un lihdszeetibas aisgrahbta.

Druščin tahtaki pret flimneezes kahjgali sehdeja wezitis, kura gihmiš, no daschadahm fuhrahm dšihwibas stundahm faktun-kahs, ne masak lihdszeetibas israhdija, tā smukahs feewas gihmiš. Wina galwa bija tihri plika, tikai pee denineem un palaušcha kahda druščina firmu matu bija atlikušči. Wina zaur zaurim falahpihts, bet zitadi tihš apgehrebs rahdija, ka turiba un pahritišhana winam nepašihstamas, nabadsiba un truhziba wina dšihwes beedri. Winašč pats eefšch fewim rahdijahs buht nogrimis un wina aušs klauščijahs us flimneezes latra dwaščas wilzeena.

Gultas kahjgali stahweja lahde un us lahdes sehdeja smuks sehns. Ari wina rohžinas bija faliktas un pat meegā wina waigs bija tahds weenteešigs, ka newikoht bija jadohma, ka tas Deewu luhgdams aismidšis, un ta afara, kas us jahrtana waidšina mirdešja, ari rahdija, ka fchi luhgšhana is deewabihjigas firds bija nahkufe. Dšeltaina sprohgu galwina atšlehjahs pret gultu; meegs bija wirsrohku dabujis par apbehdinatu firdi.

Wifs bija klusu istabianā, tikai flimneezes gruhta dwaščas wilkšhana un seenas pulkština weenlihdšiga eefšhana bija dširdama. Šhini klufumā eefahka flimneeze ar wahju balši runaht. „Gewa,“ wina fazija, „waj runaji ar Stihpradneeku? Waj waru tā dariht, kā es tew teizu? Winašč tohs semeš-likumus fina.“

„Sinams,“ atteiza ta mums jaw pašihstama feewa, kas flimneezes preefšā sehdeja, „sinams es ar winu runaju un esmu ari tew jau to teikufe; bet tu to atkal esi peemirufi. Winašč paliks tawam behnam par aishildni un pats buhtu pee tewis atnahzis, bet winašč ari gut gultā un ir flims. Nebehdajees pahr to wairs neko. Tu simi Stihps ir ustizigs, gohdigs wihrs. Ko winašč apshlahs, us tam war drohšči palaištees.“

„Tā gan ir,“ flimneeze atteiza. „Deews lai tew un winam to atmakfa. Winašč bija arweenu mans padohms un palihgs. Esmu peemirufufe, ko tu man teizi. Al zil wahja esmu un tā peekufufe. Es juhtu, ka miršchu. Nahkofchu deenu wairs nesagaidišchu. Dohd, Gewa, man tawu rohku, to ustizigo,

labdarigo rohku, kas daschu labu reisu manas afaras ir schahwejufe! Tā! Al, tu arweenu biji kā mahfa pret mani un nekad mani nabadsi atraitni ne-efi atstahjufe, wifu wairak fuh-rās deenās. Pateiziba un Deewa alga tewim par to! Wina fwehtiba lai nahk pahr tewi un tawem behrneem! Al — es labpraht gribetu sawu diwehšeli Deewa rohkas nowehleht, jo us fchihš pafaulēs gan mas preefa esmu peedšihwojufe, — kad til weena leeta nebuhtu — ta weena — al, ta mani til smagi spēesch!“

„Suu gan, mihta Marta,“ fazija Gewa, „tahs ir tahs ruhpes tawa Ludwiga deht.“

Slimneeze palohzija galwu un pazehla wahjahs azis us Gewu. „Tu wari buht meeriga,“ Gewa fazija, „winam ustizigs tehws debefis, ja Deews tewi aiffauz. Winašč ir bahrineem ustizigs tehws. Stihps ir brangs wihrs, tas paliks wina aishildnis, un es, mihta Marta, til teefcham kā Deews manim palihdi, gribu buht winam ustiziga mahte. Tu mani pasihsti ilgi deesgan, ka tu nesinatu, kahds man prahts us tewi un tawu behrenu. Memohzees wairs ar schahdahm ruhpehm.“

Slimneeze pazehla azis pilnas zeribas us debefim, kuhpas winai kustejahs Deewu luhdsiht. Behz masa brihtina wina fazija: „Tu, Gewa, esi smagu almeni no manas diwehšeles nowehlufe. Nu es waru meeriga mirt. Tew, Lippi, manā naminā jadsihwo, to tu man apshlees?“ Wezitis atteiza: „Ja, Marta.“ Ir winašč afaras noslauzjahs.

„Al,“ flimneeze fazija, kuras spēhki ahtri fahka just, „Ludwigs til faldi šnausch. Ne-ushohdineet winu. Kad paspehjat, tad pazetat mani druščin sehduš. Es gribu zelōs nomeštees, lai wehl reis winu redsu un fwehtiju!“

Lipšis lehni pee ohtras gultmalas peegahja un Gewa palika pee pirmajas. Ubi, zil spēhdami, weegli flimneezi pazehla, ka wina wareja zelōs nomeštees un us sawu behrenu noleektees. Wina fawas drebedamas rohkas uslika us guloscha sehna galwu un šlatijahs us debefim, Deewu luhgdama. Behz kahda brihtina wina fazija: „Noleezeet mani atkal, jo winu wehl weentreis esmu redsejufe!“

„Al mans behrens! mans behrens!“ wina tšchufsteja raudadama un tad aplufa. Wehl reis fawas azis pazehla, weegli eepuhtahs, „amen“ fazidama, un bija beigufehs.

Gewa un Lipšis nometahs pee gultas zelōs. Pahtarus klufam nosklaitijufi wini peezehlahs un Gewa raudadama aishpeeda miruščai azis un fazija: „Dusi faldi, tu nabaga zee-tule!“ Un istabianā palika atkal klufu. Tē pulkštens sita lehni diwpadšmit un sehns pamohdees kustejahs. Gewa fawas afaras noslauzjufe un meeriga islihdamahs teiza: „Esi klufu, Ludwig, tawa mahte gut. Ne-ushohdini winu. Es dohmaju, tu warefi man lihdsā pahrnahkt us manahm mahjahm un gultā pee sehlabā noliktees.“

„Waj juhs, Lippi, fchē palikfeet?“ wina prasija wezitim. „Es nolikšču sehnu gultā un tad atkal atnahkšču atpakal, ja juhs gribat.“

„Noleekatees til meerā,“ Lipšis atteiza, „neba pirma reisa man tā wahlejoht un fchē to til labi waru, jums ari dufas wajaga. Es tagad wehl bes dufas waru peezeeft un ta tē meerā gut.“ Winašč tā runaja ar aisgrahbtu balši, bet rahmi Gewa šneedsa winam rohku un aishgahja ar sehnu prohjam, kaž it nebuht nemanija, kahds liktenis winam usbruzis; bet Lipšis

panehma luhgſchanas-grahmatu, kas uſ galda ſtahweja. Skani laſidams winſch tahs ſchauſchalas pahwareja, ko nahwes tuwums iſſatram padara. Luhgſchanu iſſaſijis winſch grahmatu atlika un ſahla lã ar ſewi tã uſ nomirufcho runaht: „Labi tew, tu nabaga gohđiga Marta! Tu pehđigi eſi to meeru panahkuſe, ko tew ſchi paſaule nenoweheleja, un eſi nu pee tawa laba wihra, kaſ preeſch tewim jaw no ſchejeenas aiſgahjis. Eſi deesgan iſſeetufe ſchini wahrgu paſaule. Eſi biuſe atſtahts bahru behrens, lam bada-un nabagu-maiſe bija ja-ehđ. Bet mihtais Deews ir arweenu tawu dwehſeli uſturejis ſkaidru un labu. Eſi dauds lungeem un gaſpaſchahm kalpojufe, deen un nakti ſtrahđajuſe, kamehr tawi jaunibas ſpehki, tawa weſeliba bija ſatreekta. Tu behdule! Tẽ tew uſ reiſ atſpihdeja laimes ſaule; tu apprezeji to wihru, ko tawa ſirds mihleja; bet tawam Ludwigam peedſumſtoht winſch nomira ſawõs ſpehla gaddõs. Nabaga, nabaga ſeewa, tu ſawu behdu-bikeri lihđs dibenam eſi iſtufſchojuſe; tikai tawõ mihtais behrens tewi ſpirgtu uſtureja; bet lã tu eſi zihnijuſehs, lihđs liſtena ruh-tumu pahſpehji. Nu Deews tewi ne-atſtahja; Winſch tew ſuhtija meerinadamu, palihđſedamu engeli, Winſch tew ſuhtija uſtizigo Gewu. Ta tawõs ſuhraſ deenas remdejuſe, ta tewi pliku gehrbuſe, tewi iſſlahpufſchu dſirdinajuſe, tewi iſſalluſchu ehđinajuſe, tewi ſlimu apmellejuſe un ar ſawu kruhti tawu behniam ſihđijuſe, kad pate gruhti guleji. Jaw toreis wina tawam behniam tew wehl dſihwojoht bija mahtes weeta un jo wairaf wehl tagad, kur wina tew to uſ mirſchanas gultu apſohlijuſe. Tẽ waijaga Deewa ſwehtibai rahđitees — pee winaſ — un — winaſ — nama —“ Un wina azis aiſdarijahs, meegs winau bija pahrnehmis, jo beidsamahs naktis winſch bija pee Martas gultas wahkejis un wejahs wahjahs meejas waitõ to nepaſpehja, ko agralõs gaddõs, kur winſch pee daſcha ſlinneeſta gultas bija kohpdams un wahkedams kawejees. Zeemã winſch wiſeem bija mihtſch un zeenigs, tapehđ lã winſch laipnu, mihtſiu ſirdi un drohſchu, ſipru tizibu pee ſlinneeſta gultas lihđs atneſa, zeedameem un winau peederigeem par apmeerinafchamu.

Tã ari nabadſibai ir ſawa apmeerinafchana un taſ Tehws debefis iſhti til ir winau tehws, jo truhkums un behdas wairaf nela bagatiba un pilniba dara zilwelam ſirdi deewabihjigu. Gruhtdeeni daudſlahrt zits par zitu gahda, lai gan ari daſcham bagatam ir ſchehlīga ſirds preeſch nabageem. Tã taſ bija ar nabaga Lipſi un bagato Gewu, kaſ nelaiſta Martai bija mihleſtibu un lihđſeetibu parahđijufchi.

Lipſis bija nabaga algadſis, kaſ weens patõ zaur muhſchu ſtaigaja, tã noſaukts „wezpuiſis,“ lã mehſ ſalam. Tahđi wezpuiſchi gandrihſ arweenu ir ehromoti zilweſi, ſtuhrgalwigi un patgalwigi, tadehl lã wineem paſcheem tikai ar ſewim janodarbojahs, lã wineem par neko naw jagahda, lã til paſcheem preeſch ſewis un tamdehl winau dohma, lã wiſa paſaule ap wineem greeſchotees; winau paleef zeetſirdigi un nemihligi, tadehl lã nedſ mihta ſeewina nedſ mihti behniam winau ſirdi ſaſilda, tai lihđſeetibu un mihleſtibu eedehtidami.

Bet tahds wezpuiſis nebija wiſ Lipſis. Zeemã winſch bija wiſu behnu draugs, pat wejee winau labpraht eeraudſija, jo kur til kahda nelaimẽ gabijahs, tur winſch teeſcham bija taſ pirmais palihgã; nebija nelahda zeefchana, kur winſch apmeerinafchamu nenoneſa, nelahda ſlimiba, kur winſch pee kohpſchanas nebuhtu peekheeres. Winſch bija ſſchallis un uſtizigs ſtrahđneekſ, kaſ mehđſa ſajiht: algadſis ſawam darbadewejeem iſihre

ſawu ſpehku, ſawu uſtizibu un ſawu labu prahtu. Winſch dabu ſawu gohđigu algu, tadehl ari winau waijaga gohđigi doht, ko winſch par tahdu algu iſihrejis. Bet maſ to algadſchu, kaſ tã dohma un dara. Lipſi labpraht kates algadſchõs nehma. Lipſis dſihwoja kahđã iſtabinã uſ behniam, kur wehſch un leetus nereti ſatikahs, weens zaur lohgu, ohtrõ zaur jumtas plaiſahm eenahđami. Iſtabinã bija wezõs krehſlis, grihtodamees galds, gulas weeta no linu ſpateem un lahde, ta bija wiſa wina manta un ihpaſchums. Lai gan wiſi winau Deews ſin zil mihleja, tad tomehr daſchreis bija ſalkums ja-zeefch un aukſtums wezõhs ſaulus purinaja. Nabaga Martai winſch bija rada un winau daudſtreiſ palihđſeja, bet kamehr winau ſaſlima, winſch to kohpa un daſchu labu nakti pee winaſ gultas ſehdebamõ winaſ apbehdinato ſirdi ar Deewa wahdeem apmeerinaja.

Marta ſajuta, lã winau mirſchoht un tamdehl liſta Stihpu atſault, kaſ ari bija winaſ radineekſ, lai gan no atſahlakeem, un runaja ar to pahſ ſawu mahjiam un dahſa gabalianu, ko ta ſawam behnam gribeja atſtaht. „Uſtizigais Lipſis,“ winau ſajija uſ Stihpu, „dſihwo til ſuhri, eſ winau labpraht buhtu pee ſewim nehmuſe, kad man wairaf nela ſchi iſtabina buhtu; bet kad eſ buhſchu miruſe, tad lai winſch ſchẽ eekrawajahs un manu nabaga Ludwigu kohpj un uſaudſina. Ja, Stihpradineekſ,“ winau ſajija, „taſ taſchu waretu tã notikt. Mahjas ihre winau naw jamafſa un ari dahſa ihre nelahda. Par to Ludwigõ ir pee winau un kad Gewu winau pee ſewis peekemtu, tad taſchu Lipſim buhs mahjiam brikwi dſihwoht.“

Sinamõ, Marta, tu to drihtſti,“ atteiza gohđigais Stihps. „Eſ tew to uſraſtiſchu un pawelz ſawu wahrdnu apatſchã, kad til ween Lipſim taſ pa prahtam, tad teeſahm tur wairaf nelahdas datas.“

To ari Stihps darija, kad Lipſis bija teizis, lã winſch ar to efoht ar meeru. Marta rakſtiht nemahjedama pawilla kruſtus un Gewa un Stihps paraſtijahs par teezineekeem.

Mihtam laſtajam paſtahtijufchi, kaſ Lipſis, Gewa un Stihps par tahdeem, greeſſimees atpakaf uſ Martas buhdiam, kur Lipſis pee nomirufchõs Martas wahkedams bija aiſmidſis. Bet kad rihta blaſmas pirma gairnina pa lohgu eepſeedahs un kaimina Rugaja gailis padſeedaja, tad Lipſis uſmohdahs, behrſeja azis un uſ Deewa meerã aiſmigufcho Martu paſlatijees, gruhti nopuhtahs, tad panehma luhgſchanas grahmatu un noſkaiſija rihta pahtarus. Grahmatu aiſdarijis winſch ſahla tã patõ ar ſewi runaht: „Kad til Gewa to iſwedihõ? Rugajõ tã pee naudas peekihp, lã dadſis matõs, mihleſtibu un apſcheloſchanohs winſch nepaſiſt. To nabaga puiku winſch nepaſiſt. Nu, Lipſi, tad jaw tu wehl tẽ eſi, un zil ilgi Deews gribehs, tad tu no ſawas teeſas dariſi, lã lai ſehns Deewa bihjaſchana uſaugtu. Ja pateeſi, to eſ gribu! Rugajõ dahwanu neweenam nabagam nedohđ un kad til waretu, winſch tohs ar niſno duſſi, kaſ tahds patõ tehwinſch kahds winau kungs, no ſehtas aiſrihđitu, kad til winſch to preeſch ſawas ſeewas uſdrihtſtetohs dariht. Kad winſch ſinatu, zil gohđiga Gewa paſlepeni labuma dara, winſch ſew matõs no galwas nopluktu. Kad Deews winau ar ſawu ſwehtibu ſwehtijis, tad winau teizama ſeewa to pelnijuſe, jo winſch tahdas ſwehtibas nebuhtu wehrtõ.“

Teeſcham Lipſis wehl ilgi tã buhtu runajis, ja ahtrã mohdraka dſihwoſchana un kuſteſchanohs nebuhtu raduſehs, jo lau-

dis peezehlfchees steidsahs pee faweem deenas darbeem un tas wina dohmas greesa us zitahm leetahm.

Wareja buht pufzel peezi, kad durwis atwehrahs un Gewa eenahja. Wina atnefa pohdu un fchlihwilid ar karoti. Kurwiti winai bija maifes klaihs un feers.

Wina ar fahpigu firdi apfweizinaja weziti un, fawu nefumu us galdu nolifufe, fazija: „Ehdar, Lippi, jo es zeru, ka jums fche ne-ihgnafees?“

„Ne, firmgalwis atteiza. „Mums, Gewa, wifseem jamirft un labi tam, kas ta mirft, ka Marta mira. Baihu man naw nekahdu un ihgnafchanahs ari ne.“

„Nu, lai Deews jums to fwehti!“ Gewa fazija, mihlestibas un behdu pilna azis us nomirufcho Martu ufmeddama, kas til meeriga guleja, it ka faldi buhtu tilai aismigufe. „Jums taifniba, Lippi, ir es fche waretu ehft un guleht.“

Lippis, fawas rohkas falizis, flaitija: „Nahs Kungs Jesus, efi muhfuf weefis un fwehti, ko Tu mums peefchlihris. Amen.“

„Amen!“ fazija ari Gewa, peegahja tad pee gultas un lakatu no kabatas ifwilufufe, apflavinaja to ar etiki un pahrfedsa to pahre Martas gihmi; apfehdahts tad blafus Lippim un Gewu ufluhlojohjt wareja manihjt, ka laut kas winai firdi fpeeda, kas weegli nebija remdejams. Ir Lippis to pamantijis, fazija: „Gewa, kadeht juhs til ilgi kaweatees? Es redfu it labi, ka jums kas dwehfeli fpaida, ko gribat man fazihjt. Nunajat ween til!“

„Ja gan,“ Gewa atteiza fipri nofarkdama, ta ka fahrtums winas fmufo gihmi pahrfelahja. „Juhs finat, Lippi, to fakamu wahrdu: „Kas few degunu nogreesh, tas few gihmi famaita;“ bet es zitadi newaru. Es finu, pee jums paliks, ko es tagad teikfchu, til pat klufi un apflehyti ka kapä. Waj ne ta?“

„Deefcham!“ Lippis apleezinaja, „neweens man nepahrmetihis, ka efmu plahpis, ari nefinu, ka buhtu ko ifpiahpajis.“

„Efmu no tam pahreleezinata,“ Gewa atteiza un tad puf fchulftedama runaja tahtati, it ka baididamahs, ka kahds zits winas wahredus ne-ifdirdetu. „Juhs, Lippi, manu wihru pahfihjtat til pat labi ka es pate. Sihftums un mantas kahriba ir wina leelakahs wainas. Kaut ko no mihlestibas jeb apfehlofchanahs dariht, to winfch ne-ir mahzijeas un newar. Kad nu es fawai mihlai Martai efmu fohlifufehs, winas Ludwigu pee fewis nent un ka manu pahchas behrnu lohpt un fargahjt, tad to ari gribu ifdariht ar wifu fpehku un eefpehchanu; bet te manim zelä stahw wihra fihftums, un tas grehti pahreguhftams.“

„Sinu gan,“ Lippis atteiza. „Efmu jaw fchoriht to pahredohmajis un apfwehris.“

„Ba taifnu zefu ne-eet,“ Gewa nopuhtahs. „Winam tehriina nauda ja-aifmafka, ta, ja ne wairak, Rugajam jadohma, zitadi tam nabaga puifkam nebuhtu neweena meeriga brihtina, kates maifes kumofs tam pahrewehrtahs par ruhku fchuldsi zaur Rugaja pahremefchanu. „Al Deews,“ wina nopuhtahs, „zil tas grehti, kad ta no fawa wihra jaruna!“ — —

„To es tizu,“ Lippis atteiza lihdszeetigi; „bet kur lai to naudu dabuhjt?“

„Redfat, ta ir ta leeta,“ Gewa fazija, tahtat runadama. „Ta nauda gan jaw man buhtu, bet tee meli mani fpeesch; tas ne-taifns zefch, kas man ja-eet, ta krahpfchana, kas man ja-if-dara. Al Deews, peedohdi man fchehligi,“ wina luhdsahs, azis uf debefim pazeldama. „Es tafchu zitadi newaru!“

Mafu brihtinu wina apklufa, tad atkal runaja. „Juhs finat, Lippi,“ wina teiza, „ka man wifs, ko reis kahdam nabagam jeb truhkumu zeesdamam laba daru, fleepeni jadara. Ta

man ari fche ja-ifturahs, zitadi ne uf kahdu wihfi newaru grohftees. Schorihjt to puifu eeraudfijis winfch eefahka bulduretees un es dabuju dfrideht wahredus, kas man wehl pehz gada laika aufis atflanehs. Winfch gribeja, lai es to puifu tuhlit prohjam dfenu; bet kad es teizu, ka juhs, mihfo Lippi, mahjiru un lauku no Stihpa nohmajufchi, kas tam puifkam par aifbildni, un ka juhs il gadus diwdefmitpeezus rubtus nohmas makfafchoht un fchohs diwdefmitpeezus rubtus winfch ka tehriina naudu par to Ludwigu dabufchoht, tad wina dufmas mitejahs un to fipro trihspadsmiit gadus wezo puifu apluhlojis un aprehkinajis, zil derigs winfch tam buhs, winfch palika ar meeru.“

„Bet kur tad juhs to naudu dabufheet? Lippis iffauza, rohkas fassidams.“

„To es jums pateikfchu,“ Gewa fazija. „Wihra fihftums mani peefpeesch, fleepeni few kahdu naudas drufzina preefch labdarifchanas atlizinaht. Kas no peena, fweesta un feereem atlez, tas ir mans, bet par to man wifa mahjas-buhfchana ja-aggahda, par to man wajjaga apgehrbt fewi un behrnis, tilai kurpes winfch makfa. Nu man wehl it labs grafis atleel, ko es ufglabaju preefch palihdfechanas ziteem truhkuma.“

„To es labaki finu,“ Lippis ftrapa runaja, „jo tahs makfafchanas apteehi un daktera nauda manä pehdejä flimiba ari no zitureenas nenahja, kaut gan juhs to arweenu gribat noleegt.“

„To es nefinu,“ Gewa fazija nofarkdama, „tomehr lai tas paleel un uflaufatees wehl. Es ta efmu nodohmajufe dariht: to naudu es jums atnefifchu katrä gada zetorkfni un juhs to nomakfajat Stihpam, kas ari wifu fin, un tas to atkal winam atdohs. Waj tas jums ta pa prahtam?“

„Wifu, ko juhs til ween gribat,“ Lippis teiza. „Deews lai to pee jums un juhfuf behrneem fwehti, ko juhs laba darat, un Rugaja firdi lai lohka un atgreesh!“

„Amen!“ Gewa pallufam fazija, azis uf debefim pazeldama.

„Un Ludwigam ari nebuhs aifmirft, ko winfch jums parahda!“ Lippis fazija.

„Pahr to wairs ne wahrda, Lippi. Bet eitat pee galdneeka, apftellejat fahrfu un ufluhdsat nefejus. Es jums wifu aifmakfafchu, bet ne wahrdam nebuhs pahre juhfuf luhpahm nahkt. Apfohlatees man to!“

Lippis to ar preeku apfohlijahs.

Marta tila gohdigi paglabata. Nabaga Ludwigam firds breefmigi fahpeja, bet ar laiku firdsfahpes apremedejahs, jo Zehkabs un Minna, Gewas un Rugaja behrni, winu ka fawu brahli iftureja un Gewa par winu gahdaja ka mahte par fawu behrnu. Kad ari Rugajs daschreis pahfchlihi flatijahs, tad tomehr winfch neko nefazija, jo tee 25 rubti tehriina naudas winam dauds ko fwehra. Ludwigs bija wifai ufmanigs puika un ar fawu ftrahdibu un mundribu tilab mahjas ka uf lauteem derigs. Pehz diwi gadeem Ludwigs tila eefwehtihis un ar eefwehtifchanu beidsahs tehriina naudas makfafchana. Gewa baidijahs, ka nu Rugajs winu no mahjahm aifraidihis, bet eefch tam winai bija wihlees. „Algas es Ludwigam wehl newaru doht,“ Rugajs fazija uf fawu gohdigo kaiminu Stihpu, „bet par wehderu es winu patureschu.“ Stihps pahflatijahs uf Gewas luhgdamahm azim un atteiza: „Manis deht, lai tas fchogad wehl paleel; bet nahlofchu gadu man ir nehmeju deefgan, kas winu par algu peenem, jo tee laudis reds, zil labi tas puika tew kalpo.“

(Curpmal wehl.)

Gradi un seedi.

Wihlo Tahmneek!

Pagahjuscha gada jaw gribeju tew fo no jauna padseedah, bet apdohmajees atliku to jauno wehri us jaunu gadu, kuru nu ihfuma sche pasinoschu.

Rahds muhsu widus? Na, tahdu jaw ohtru ne-atradisi, jo pee mums eet wijs pehz tahs wifu jaunakahs mohdes un eeriktes. Skohlas namu ar teefas mahju kohpa mehs jaw preelsh diwi gadeem usbuhwejam; bet sinams ne wis ta, ka zids widos mehds daricht un eebuhwe kaut kur atfewischi, lai skohlotajs war meerigi dshwoht, ne — tas ir aplam! Mehds buhwejam taifni diwu zelu starp, pee zitu fainneeku tihumeem labi tuwu, ka lai skohlotajam buhtu watas brihschds laika-kaweklis ar kufonau atfargaschanu; ohtrahrt pee krogga ari labi tuwu, ka lai muhsu gohda-tehweem nebuhtu no teefas jeb us teefu eedameem bes sids-atfirdsinadamas lahfites japaleek. Ar wahrdu fakoh, tahda eerikte laba! — Uppkatisimees paschu to ehku un winas eerikti! Na, preeks lo redseht! Wehja pasifschanu, wehsuma mehroschanu muhsu skohlas nams jaw bes skohlotaja deenu no deenas skohleneem it brangi mahja, un kad nu wehl pats skohlotajs fahl runaht no zitahm mahzibahm, na, tad jaw behnam drihsa laika par filosofu japaleek. Wehl weena leeta. Skohlotajam, kas behnus dseedah mahja, naw ari takte jarahda, jo to jaw padara tee us tam ta jaw eeriktete lohgu flehgi, kas ne til ween riktigi rahda, bet wehl, lai behneem ne-iseetu meldinu mehri no galwas, jo zeetaki zaurahm naktim peeklauwe. Alu ari mehds pee skohlas nerohkam, un preelsh kam tad to ari wajjaga? Par to jaw seemas laika sneega deesgan un wafara jaw ir skohlotajam watas laiks, tad jaw war pazeeredams no upes, kas kahdu zetortdalu werstes taktu, uhdeni peenest, zil ween wajjaga. Lohpu kuhlei pee skohlas mehds jaw pagahjuschu wafaru grunti likam un wahri wainagu uslikufchi metam meeru. Kadehl? Ja skohlotajam kuhles wajjaga, lai taifa pats. Pahr malku runaht, na, tahs mums wairs nekad netruhles; buhfm drihs wisaplahrt skohlai grehdu uskrahwuschi un kahdu wehl! wefelas preedes ar wiseem sareem, ka staiga purwi anguschas. Un wehl preelsh skohlas istabas krahns atwedam kahdus blukus, pilnigi 4 pehdas resnus; prohtams, jo resnaka malka jo stiprats siltums. Kas zirtih? Nu, ta jaw naw muhsu behda; skohlotajam jaw skohlenu deesgan, watas brihschds lai zehrt, lo nagi nes, lai mahzajs ari grehtaku darbu pasiht un tehwu pehdas staigah, zitadi jaw war peemestees ta flimiba, lo mehds par „flinkumu“ nofauzam un no kura jaw pee laika jafargajahs.

Wehl gan buhtu lo stahstih pahr krogga buhfschanu un zitahm derigahm eerikteh, bet kas tad lai atleek us nahkamu reisu.

Us faharedseshanohs!

Taws

Seemzeetis.

Daschadas gudribas.

Pasaulé ir daschadas gudribas. Zita ir blehschu gudriba. Ta mahja: sagt, peewilt, meloht un netaisnu mantu krah. Tomehr ta daschureis ne-iglahbj no fohdibas, un nekad no fohdibas pehz nahwek.

Zita ir angsta mahzita gudriba. Ta ir redsama un atroh-dama pee mahziteem zilwekem. Ta stahita par wisahm leetahm, kas debefis un wirs semes noteek. Ta mahja gudrus wahrdu runaht un apdohmigi par fawu dshwi gahdaht.

Tomehr, ka man schkeetahs, ta zilwekus laimigus un preezigus nedara.

Wehl ir zita gudriba. Ta mahja: mihleht, — tschalli un tikufchi strahdaht, taifni, bes blehdibas un gohdigi dshwoht.

Kura no schahm tagad patlaban teiktahm gudribahm tew patihl, mihtais lasitajs?

Klawinsch.

Tizigs Dulums.

Rahds jauns zilweks Wihne, pehz teem bihbeles wahrdeem turedamees: ja weena azs zilweku kaitina, tad labaki to pasaude neka kad wijs zilweks kricht pasufchanu, nehmees few abas azis isdurt. Kad winsch ahrsteschana tika nodohs, tad ahrstes atrada, ka winsch bija prahta apjuzis. Winsch bija kufu dshwojis un dauds bibheli lastjis un beidsoht gribejis kara eet pret Turkeem, lihds weena deena fawu azu gaismu ismaitajs. Sawu apjukuscha tiziba winsch zere, ka Deews winam jaunu azu gaismu dohschoht, kad grehki buhschoht peedohti. Pehz ahrstes spreeduma winsch paliks neredsig, bet wina apjukuschu prahtu gan isahrstehs.

Gradi ni.

Pateiziba naw bes lab'darischanas. Labdarischana gan daudreis bes pateizibas. Alga nekad bes darba; daudreis gan darbs bes algas.

Neti nahk labums — zaur grehtibahm. Wehl retak labums nahk bes grehtumeem.

Sini, lo wajjaga, gribi lo wajjago, dari lo wajjaga. Pahr-dohma, lo tu gribi, lo tu gribejis un lo tu turpmak gribeji — Dshwo ta, ka neweens par to newar schelotees.

Klawinsch.

Seeweeschu sila mandaga.

Behz katra tehjas-waj balles-wakara un ihpafchi pehz katras weefigas swehtku-deenas seeweefchi swehti ta fawamo silo-mandagu, prohti to deenu pehz tam, kura wini ziteem seeweefschem pahr wakarejo balli waj tehjas-wakaru stahita, kura eespaids wineem tatschu paleek, kaut ari teem zits nekas nebuhtu lo stahstih, ka par kahdu garlaizigu wafaru. Tapehz wini nekad tikdauds ne-eet weefotees, neka kad tee no kahdahn weefibahm nahk, ihpafchi no slistahm.

J. K.

Ari laika kaweklis.

Rahds Amerikaneetis wehledamees sinah, zil smagas muschas, dauds laika nolaweja ar muschu flaitischanu un swehrschanu. Winsch efoht isdabujis, ka us weenu mahzimu ei-joht 48,000 muschu.

Bl. Eds.

Atbildedams redaktehrs Ernst Plates.